

2183**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 15 grudnia 2003 r.

w sprawie warunków bezpieczeństwa epizootycznego i epidemiologicznego dla laboratoriów pracujących z materiałem zakaźnym

Na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Laboratorium, w którym przeprowadza się badanie materiału zakaźnego, zwane dalej „laboratorium”, wyposaża się w:

- 1) zabezpieczenia wymagane do pracy z patogenami, substancjami toksycznymi, radioaktywnymi i innymi czynnikami szkodliwymi;
- 2) posadzki, ściany i sufity o powierzchni łatwej do czyszczenia i dezynfekcji;
- 3) drzwi, zabezpieczone przed dostępem osób trzecich;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 32, poz. 305).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 29, poz. 320, Nr 123, poz. 1350 i Nr 129, poz. 1438, z 2002 r. Nr 112, poz. 976 oraz z 2003 r. Nr 52, poz. 450, Nr 122, poz. 1144 i Nr 165, poz. 1590 i Nr 208, poz. 2020.

4) urządzenia wentylacyjne, zabezpieczające przed dostępem owadów, gryzoni i ptaków.

2. Budynek laboratorium konstruuje się w sposób zapewniający wysoki stopień ich szczelności.

§ 2. 1. W pomieszczeniu, w którym pracuje się z wirusami, powietrze jest usuwane przez filtry przeznaczone do tego celu.

2. Podciśnienie utrzymuje się na poziomie co najmniej:

- 1) 35 Pa (3,5 mm słupa wody) — w pomieszczeniach doświadczalnych;
- 2) 50 Pa (5 mm słupa wody) — w pomieszczeniach do produkcji wirusa na dużą skalę.

3. Do pomiaru podciśnienia w laboratorium oraz pomiaru spadku ciśnienia w pobliżu filtrów i tam, gdzie to jest wskazane, używa się manometrów.

4. Niedopuszczalne jest powstawanie nadciśnienia w czasie włączania i wyłączenia instalacji.

§ 3. Laboratorium posiada niezależne lub alternatywne źródło energii elektrycznej.

§ 4. Budynek laboratorium spełniają wymagania ochrony przeciwpożarowej określone w przepisach odrębnych.

§ 5. Pomieszczenia w laboratorium spełniają warunki wymagane przepisami o systemie zgodności i akredytacji.

§ 6. 1. W pomieszczeniu, w którym przeprowadza się sekcję zwierząt, wyodrębnia się salę sekcyjną, w której zapewnia się:

- 1) posadzki, ściany i sufity nienasiąkliwe, łatwe do mycia i dezynfekcji, umożliwiające swobodny odpływ wody do instalacji kanalizacyjnej;
- 2) stoły sekcyjne o gładkiej powierzchni, wykonane z tworzywa sztucznego lub blachy kwasoodpornej;
- 3) lampy bakteriobójcze;
- 4) krany uruchamiane bez użycia rąk;
- 5) szatnię osobowo-sanitarną z natryskiem, umożliwiającą pracownikom całkowitą zmianę odzieży prywatnej na odzież roboczą i ochronną jednorazowego użytku;
- 6) służbę towarową do wprowadzania materiału zakaźnego na teren laboratorium;
- 7) urządzenie do mechanicznego wyładunku i załadunku zwłok zwierzęcych — w przypadku zwłok ważących powyżej 50 kilogramów.

2. W pobliżu sali sekcyjnej powinna znajdować się chłodnia do przetrzymywania zwłok zwierzęcych oraz zamrażarka do przechowywania próbek narządów pobranych do dalszych badań.

§ 7. 1. Personel obsługujący salę sekcyjną, o której mowa w § 6 ust. 1, wyposaża się w odzież roboczą i ochronną jednorazowego użytku oraz obuwie.

2. Odzież ochronną jednorazowego użytku przed usunięciem ze stref zakaźnych umieszcza się w oznaczonych kontenerach i poddaje utylizacji.

3. Pranie odzieży roboczej odbywa się w wydzielonym pomieszczeniu na terenie laboratorium, przy zastosowaniu standardowych środków piorących, w temperaturze co najmniej 80 °C w automatach pralniczych.

§ 8. 1. Przy wejściu na salę sekcyjną umieszcza się tablicę ostrzegawczą z napisem: „Wstęp tylko dla osób upoważnionych — zagrożenie biologiczne”, wraz z odpowiednim znakiem oznaczającym rodzaj zagrożenia.

2. Na sali sekcyjnej umieszcza się tablice informacyjne dotyczące procedur postępowania w czasie pracy z materiałem zakaźnym.

3. Osoby zatrudnione podlegają przeszkoleniu w zakresie bezpieczeństwa pracy z materiałem zakaźnym.

4. Osoby trzecie mają wstęp do laboratorium wyłącznie za zgodą osoby kierującej laboratorium lub jej zastępcy.

§ 9. 1. W laboratorium wyodrębnia się pomieszczenie:

- 1) do ekstrakcji mózgów zwierząt nadestanych do badań w kierunku wścieklizny, gąbczastej encefalopatii bydła i trzęsawki owiec;
- 2) administracyjne.

2. Wykonanie czynności, o której mowa w ust. 1 pkt 1, może odbywać się w wydzielonej części sali sekcyjnej.

§ 10. 1. Laboratorium nie przyjmuje żywych zwierząt w celu pobrania próbek do badań laboratoryjnych.

2. Zwłoki zwierzęce po sekcji oraz próbki pobrane do badań od zwierząt padłych poddaje się utylizacji.

3. Zwłoki zwierzęce lub ich części dostarczone do badań anatomopatologicznych nie podlegają wydaniu; po przeprowadzeniu badań poddaje się je utylizacji.

§ 11. 1. Ścieki z sali sekcyjnej, pomieszczeń dla zwierząt laboratoryjnych i stref zakaźnych laboratorium przed ich zrzutem do instalacji kanalizacyjnej poddaje się inaktywacji w odpowiedniej temperaturze i przy zastosowaniu środków chemicznych gwarantujących ich inaktywację.

2. Naczynia szklane, w których znajdował się materiał zakaźny, w szczególności surowica lub krew, poddaje się inaktywacji metodami chemicznymi lub termicznymi.

3. Sprzęt jednorazowy, w tym igły, umieszcza się w pojemnikach transportowych i przekazuje się do utylizacji.

§ 12. Szczegółowe warunki bezpieczeństwa epizootycznego i epidemiologicznego dla laboratoriów pracujących z żywymi wirusami pryszczycy, choroby pęcherzykowej świń, klasycznego pomoru świń, rzekomego pomoru drobiu, grypy ptaków o wysokiej zjadliwości oraz innymi wirusami niebezpiecznymi dla zwierząt i ludzi określone są w załączniku do rozporządzenia.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2003 r. (poz. 2183)

SZCZEGÓLWE WARUNKI BEZPIECZEŃSTWA EPIZOOTYCZNEGO I EPIDEMIOLOGICZNEGO DLA LABORATORIÓW PRACUJĄCYCH Z ŻYWYMI WIRUSAMI PRYSZCZYCY, CHOROBY PĘCHERZYKOWEJ ŚWIŃ, KLASYCZNEGO POMORU ŚWIŃ, RZEKOMEGO POMORU DROBIU, INFLUENZY PTAKÓW O WYSOKIEJ ZJADLIWOŚCI ORAZ INNYMI WIRUSAMI NIEBEZPIECZNYMI DLA ZWIERZĄT I LUDZI

I. Szczegółowe warunki bezpieczeństwa epizootycznego i epidemiologicznego dla laboratoriów pracujących z żywymi wirusami pryszczycy

1. Praca z wirusem pryszczycy w naczyniach otwartych jest prowadzona w komorach laminarnych (Biohazard).

2. Obróbka dużych ilości wirusa pryszczycy odbywa się w systemach zamkniętych.

3. Zakażenie eksperymentalne i trzymanie zwierząt zakażonych odbywa się pod ciśnieniem w obrębie stref zakaźnych, w podciśnieniu. Personel jest ubrany w odzież ochronną jednorazowego użytku w czasie wykonywania czynności z zawiesinami wirusa oraz podczas kontaktu z zakażonymi zwierzętami. Przy wyjściu z pomieszczeń dla zwierząt odzież ochronną jednorazowego użytku i ochraniacze na obuwiu pozostawia się wewnątrz, a przed ich wyniesieniem odkaża.

4. Przed usunięciem ze stref zakaźnych sprzęt odkaża się przez:

- 1) sterylizację parą (w temperaturze 115 °C przez 30 minut) lub obróbkę w zbliżonych warunkach temperaturowych;
- 2) dezynfekcję powierzchniową, gazowanie formaldehydem (10 g/m przy wilgotności 70 %, przez 24 godziny);
- 3) dezynfekcję tlenkiem etylenu (0,8 g/l przez 1,5 godziny, w temperaturze 50 °C), przy zastosowaniu specjalistycznego sprzętu niezbędnego do pracy z tym gazem;
- 4) dokładne mycie w roztworze chemicznego środka odkażającego o uznanych właściwościach wirusobójczych oraz bakterioobójczych, dopuszczonego do stosowania w praktyce weterynaryjnej.

II. Szczegółowe warunki bezpieczeństwa epizootycznego i epidemiologicznego dla laboratoriów pracujących z żywymi wirusami choroby pęcherzykowej świń, klasycznego pomoru świń, rzekomego pomoru drobiu, influenzy ptaków o wysokiej zjadliwości oraz innymi wirusami niebezpiecznymi dla zwierząt i ludzi

1. Powietrze usuwane z pomieszczeń, w których przeprowadza się eksperymenty na zwierzętach, powinno przechodzić przez system filtrów zapewniających skuteczne zabezpieczenie przed wydostaniem się czynnika zakaźnego do środowiska.

2. Instalacje filtracyjne konstruuje się w sposób umożliwiający ich kontrolę i bezpieczną wymianę w miejscu ich działania.

3. Praca z wirusami poza naczyniami zamkniętymi jest prowadzona w komorach laminarnych z pionowym przepływem powietrza (Biohazard) przy całkowitej filtracji wydalanego powietrza. Przepływ powietrza w komorach laminarnych kontroluje się po ich zainstalowaniu oraz regularnie sprawdza z zastosowaniem takich samych lub równoważnych metod jak przy kontroli instalacji filtracyjnej. Wymieniane filtry w komorach laminarnych poddaje się dekontaminacji i usuwa ze stref zakaźnych.

4. Instalacja wentylacyjna jest monitorowana w celu kontroli skuteczności jej działania i parametrów pracy.

5. Po zainstalowaniu lub wymianie filtrów powietrza przeprowadza się kontrolę skuteczności ich działania.

6. Kontrole filtrów przeprowadzane są przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia, co najmniej raz na 2 lata.

7. System usuwania ścieków do oczyszczalni prowadzi się w sposób zabezpieczający przed wydostaniem się czynników zakaźnych do środowiska.

8. Do magazynowania ścieków nieoczyszczonych używa się zbiorników o odpowiedniej pojemności.

9. Instalacja do inaktywacji ścieków posiada automatyczny system monitorowania. Po osiągnięciu wymaganych parametrów, takich jak temperatura, pH i czas sterylizacji, instalacja automatycznie wyłącza się w sposób zapewniający bezpieczne usuwanie ścieków.

10. Dozwolona jest inaktywacja chemiczna ścieków przez działanie środkami alkalicznymi przez co najmniej kilka godzin. Inaktywowane składniki należy dokładnie wymieszać. Przed usunięciem ścieków do instalacji kanalizacyjnej sprawdza się pH.

11. Laboratorium wyposaża się w:

- 1) wirówki, dezintegratory, homogenizatory, skonstruowane w sposób zapobiegający emisji aerozoli;
- 2) sprzęty i urządzenia łatwe do czyszczenia i dezynfekcji.

12. Dokumentację w laboratorium, przed jej usunięciem, poddaje się działaniu temperatury w wysokości 50 °C przez 48 godzin lub obróbce termicznej w zbliżonych warunkach temperaturowych; pojedyncze kartki gazuje się przy użyciu par formaliny.

13. Dozwolone jest wynoszenie księzek tylko w sytuacjach wyjątkowych, pod kontrolą kierującego laboratorium.

14. Materiał zakaźny umieszcza się w szczelnie zamkniętych torbach wewnątrz wodoszczelnych po-

jemników. Pojemniki dezynfekuje się przed ich usunięciem ze stref zakaźnych. Odkazanie może być przeprowadzone poprzez autoklawowanie. Następnie materiał zakaźny spala się lub przekazuje do utylizacji.

15. Laboratorium wysyłające materiał zakaźny zachowuje niezbędne środki ostrożności. Laboratorium odbierające taki materiał powinno zostać poinformowane o ryzyku związanym z materiałem zakaźnym, w formie oznaczenia opakowania, w którym się on znajduje.